

NijkampConsult

Gegevensdeling bij thuiszitters en regionale afspraken

9-5-2019

Kennisdelingsbijeenkomst passend onderwijs & privacy

Harry Nijkamp

Actuele ontwikkelingen: Thuiszitters

- Thuiszitterspact
 - In 2020 geen enkel kind langer dan 3 maanden thuis
- De cijfers:
 - In 2017/2018: 4400 jongeren langer dan 3 maanden thuis (2016/2017 4200)
- Doelstelling thuiszitterspact gefaald.
- Rapport Marc Dullaert (jan 2019)
 - Hef verschil geoorloofd en ongeoorloofd verzuim op (“alle verzuim vraagt om onmiddellijke en doelgerichte aandacht, omdat het symptoom is van onderliggende problematiek”)

Thuiszitters

- Rapport Marc Dullaert: **Stel preventie centraal**
(valkuil: een vo-school heeft gemiddeld maar met een of enkele thuiszitters te maken)
Focus op vraag wat heeft deze leerling nodig voor maatwerk?
Sluit met gemeente in OOGO preventie-akkoord:
 - per nieuw schooljaar heeft elke school de verzuimregistratie op orde;
 - het samenwerkingsverband heeft toegang tot het verzuimloket van DUO;
 - er is fysieke aanwezigheid van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) op elke school;
 - elke school heeft een verzuimprotocol dat werkt zoals afgesproken;
 - op elke school is een integraal multidisciplinair team ingericht met samenwerking van onderwijs en zorg, onder voorzitterschap van de directie van de school. Deze is verantwoordelijk voor de uitvoering van het verzuimprotocol. Dit team functioneert als een 'flexibele schil' rond de school, zoals in veel regio's nu al werkt;
 - bij de uitwerking en invoering van het akkoord is er altijd sprake van samenwerking met ouders of verzorgers en kinderen en jeugdigen.

Thuiszitters

- Rapport Marc Dullaert:
 - Regel in verzuimprotocol 'informed consent' voor ouders en jongere (geïnformeerde, weloverwogen toestemming, ouders zo vroegtijdig mogelijk inschakelen)
 - Meldingsplicht aan ouders. Regionale ondersteuning voor ondersteuning ouders.
 - Zet in op ondersteuning leerkracht
 - Organiseer dat leerkracht waar en wanneer nodig, *direct* hulp krijgt

Thuiszitters

- **Rapport Marc Dullaert:**
 - Na 4 weken verzuim regie in handen leggen van casusregisseur onderwijs en zorg met wettelijk mandaat (plaatsmogelijkheid ondanks wachtlijsten, mobiliseren thuiszitterstafel etc.)
 - Organiseer een doorbraak
 - Formeer een doorbraakteam (onderwijs, jeugdhulpverlening, JGZ, Raad kindbescherming, Veiligheidshuis, Jeugdbescherming).
 - Maak regionaal bindende afspraken in OOGO gericht op sluitende aanpak thuiszitters (tot 4 weken verzuim: school, na 4 weken: casusregisseur).

Thuiszitters: Brief aan Tweede Kamer 15-2-2019 (Slob/de Jonge/Dekker)

- Cijfers:
 - Lichte Afname vrijstellingen artikel 5 onder a (lichamelijke/psychische reden). Tot 2017 alleen maar groei.
 - Onderwijs meer betrekken bij toekennen vrijstelling en evaluatie (ook onderdeel Onderwijs/zorgbrief van 23-11-2018) (artsen hebben geen zicht op mogelijke onderwijs/zorg combinaties)

Thuiszitters Brief TK

- Inzetten op preventie
 - Ziekteverzuim: school blijft verantwoordelijk voor onderwijs. Bij twijfel schoolarts of jeugdzorg inschakelen.
 - Financiering zorg in onderwijstijd verbeteren (Onderwijszorgbrief aan TK nov 2018 Slob/de Jonge)
 - Aanwezigheid jeugdhulp op scholen stimuleren
 - Onderwijs-zorg arrangementen

Thuiszitters: Brief aan TK

- Inzetten op regionale aanpak
 - Thuiszittersconvenant in regio
 - “regionale doorbraakprojectleiders” (aanstellen casusregisseur, doorzettigsmacht organiseren)
- Wettelijk regelen doorzettingsmacht voor onderwijs en jeugdhulp voor thuiszittende kinderen (in onderwijswetten en Jeugdwet) (afspraken Regeerakkoord)
- (Dwingende) ondersteuning ouders (die kind thuishouden ondanks passend aanbod)
 - Gemeente richting Raad voor de Kinderbescherming: onderzoek
 - Kan leiden tot OTS-maatregel
 - Gemeente richting Officier Justitie: PV
 - Kan leiden tot Methodische Aanpak Schoolverzuim (Halt-straf) en strafrechtelijke vervolging

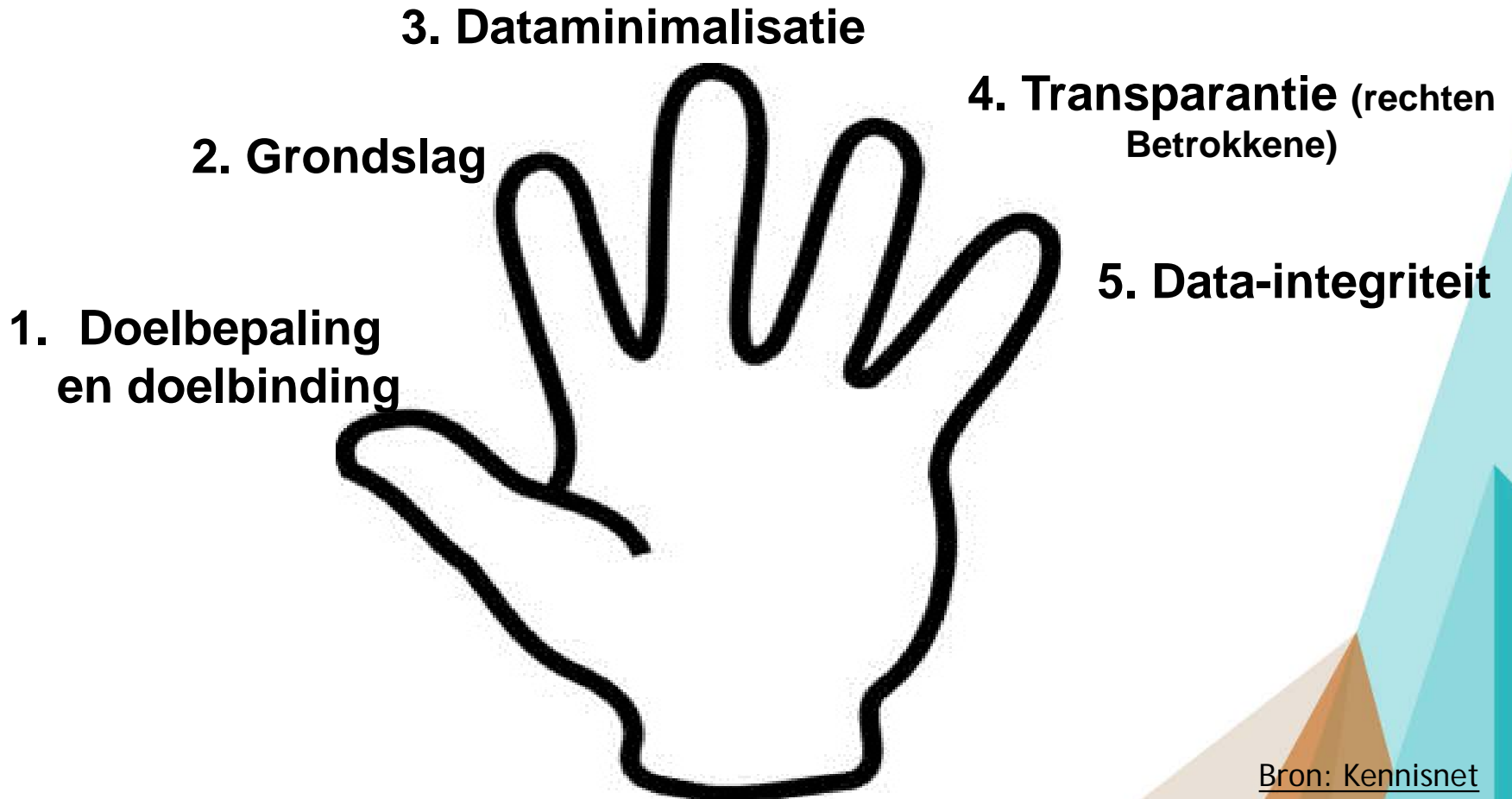
Thuiszitters: Brief aan TK

- Gegevensdeling/privacy
 - Knelpunt door AVG
 - SWV geen wettelijke grondslag om gegevens thuiszitters te ontvangen/delen. Wettelijke grondslag gaat er komen.
 - Korte termijn: model-convenant voor OOGO

AVG en grondslag voor verwerking

- Grondslagen voor verwerken persoonsgegevens:
 - wettelijke plicht
 - goede vervulling publiekrechtelijke taak
 - gerechtvaardigd belang
 - vitaal belang betrokkene
 - ondubbelzinnige toestemming van de betrokkene
- Grondslag bij verwerking gegevens thuiszitters:
 - Gemeente: algemeen belang (toezicht naleving Leerplichtwet artikel 16)
 - Gemeente ==) school: artikel 2.7 Jeugdwet (treffen individuele voorziening jongere)
 - School ==) gemeente, JGZ, Zorgaanbieder (voorziening voor jongere met extra ondersteuningsbehoefte) artikel 8 lid 4 WPO

AVG en thuiszitters

- School, SWV, DUO, Inspectie, gemeente:
- Altijd doelbinding nodig
- Doelen:
 - overheid:
 - voorkomen langdurige uitval
 - Recht op onderwijs/ontwikkeling
 - Voorkomen bedreiging gezondheid (fysiek, psychisch)
 - Voorkomen stagnerende ontwikkeling (leer-, psycho-sociaal, en sociaal emotioneel)
 - SWV:
 - Dekkend aanbod en samenhangend geheel van voorzieningen
 - Passende plek
 - Realiseren ononderbroken ontwikkeling jongere

AVG en thuiszitters

- School – jeugdhulp:
 - DAT en WAT informatie (geheimhoudingsplicht zorgprofessionals)
 - Binnenkant/buitenkant informatie
- Rol ouders
 - Met ouders en niet zonder ouders (partner)
 - Ouders aan tafel bepalen wat wel/niet over thuissituatie wordt gedeeld met school/SWV
 - Toestemming ouders (lastig: moet concreet zijn, dilemma jeugdhulpprofessional)

Wat is een thuiszitter?

Absoluut verzuim

geen vrijstelling leerplicht, niet ingeschreven op school

DUO: absoluut verzuim is 1 dag of meer niet ingeschreven op een school

Relatief verzuim

OCW/DUO:

- 16 uur in 4 weken ongeoorloofd verzuim
- langer dan 4 weken leerlingen ongeoorloofd verzuim (LRV)
- luxe verzuim
- RMC (18-23, zonder startkwalificatie, 4 weken)
- Overig verzuim (vermoedelijk ongeoorloofd, na overleg met leerplicht)

Inspectie: melding schorsing (is geen thuiszitten, geoorloofd verzuim)

Thuiszitters en ziekteverzuim

- Aandacht voor preventie:
- M@ZL-aanpak:
 - Verlaging ziekteverzuim en voorkomen schooluitval
 - Vaak voorkomend ziekteverzuim kan symptoom zijn van ...(persoonsgebonden problematiek, thuissituatie, leefstijl etc.)
 - Tijdvak: bv 4 ziekmeldingen in 12 weken of 7 aaneengesloten schooldagen: gesprek school ouder/jongere
 - Integrale aanpak school, jeugdarts, leerplicht

G4 Thuiszittersaanpak

Amsterdam: onderscheid geoorloofd/ongeoorloofd verzuim niet interessant, alle regelmatig/langdurig verzuim is zorgelijk (contact leerplicht en jeugdarts)

Registratie verzuim en gegevensdeling

- **School ===) DUO (ongeoorloofd verzuim)**
 - School overlegt met ouders (verzuimprotocol, stappen)
 - School overlegt met leerplicht
- **School ===) samenwerkingpartners**
 - SWV, Jeugdarts JGZ, Jeugdhulp, SMW, ZAT
- **DUO ===) Leerplicht**
 - Relatief verzuim
 - Absoluut verzuim
- **Leerplicht ===) school**
 - Relatief verzuim
- **Leerplicht ===) SWV**
 - Absoluut verzuim
 - Vrijstellingen (advies, wetgeving)
- **SWV ===) Inspectie**
 - Aantallen absoluut en relatief verzuim
- **Leerplicht ===) ketenpartners (indien nodig)**
 - Vrijwillige jeugdhulp, HALT, strafrechtelijk (PV), dwang civiel/straf
 - Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

Praktijk registratie verzuim

- DUO gegevens vaak niet betrouwbaar
 - Veel fouten in Verzuimregister
- DUO onderzoek bij 1200 scholen voor primair onderwijs (7-5-2019):
- *Een derde van de scholen weet niet in welke gevallen zij verzuim moeten melden. Bijna iedereen kent wel het zogeheten 'luxe verzuim'. Maar andere verzuimsoorten, zoals '16 uur in 4 weken' en 'overig verzuim', zijn minder bekend. Soms wordt er ten onrechte geen melding gedaan, omdat de school niet bekend is met de verzuimsoorten.*
- *Verbeteracties:*
 - *Verzuiminformatie op website DUO verbeteren*
 - *Verzuimmelding moet beter (overleg softwareleveranciers leerlingadministratiesystemen)*

Samenwerkingsverbanden

- Taak SWV:
 - Dekkend aanbod
 - Realiseren ononderbroken ontwikkelingsgang leerlingen
 - Doorzettingsmacht tav thuiszitters

Wettelijk is regietaak tav thuiszitters niet vastgelegd

Ondersteuningsplan kan SWV taak breed/smal bepalen: adviseren school tav thuiszitters (consulenten)

SWV heeft geen toegang tot Verzuimloket DUO

Voornemen OCW: wetgeving moet dit mogelijk gaan maken

Mogelijke rol SWV en thuiszitters

- **Samenwerkingsverband:**
- heeft de thuiszitters van de scholen snel in beeld;
- kan gelijk met Leerplicht afstemmen m.b.t. acties;
- kan samen met de gemeentelijke partners de school snel ondersteunen met mogelijkheden voor de thuiszitter;
- brengt thuiszitters in bij overleggen die bijdragen aan een oplossing;
- kan de thuiszitters bijhouden en hierover rapporteren;
- kan op basis van overzichten analyseren, trends en knelpunten ontdekken en beleid ontwikkelen of bijsturen.

Samenwerkingsverbanden en inspectie

- SWV ==>) Inspectie
 - Periodiek aantallen absoluut en relatief verzuim doorgeven
 - SWV moet relatief verzuim vragen van scholen
 - SWV moet absoluut verzuim vragen van leerplicht (hapert soms)

SWV heeft richting Inspectie geen wettelijke grondslag voor delen persoonsgegevens thuiszitters (alleen aantallen!., geen 'rugnummers')

Inspectie wil ook duur thuiszitten weten

- Duur verzuim doorgeven: niet verplicht, kan wel anoniem, pseudoniem.

Samenwerkingsverbanden en gemeente/leerplicht

- Absoluut verzuim:
 - SWV heeft zicht op passend aanbod voor thuiszittende leerling
 - Overleg ouders, leerplicht, SWV, school, jeugdhulp
 - Doorbraakteam (richting jeugdhulp (wachtlIJst) en onderwijs)
- LRV: Langdurig relatief verzuim
 - Doorbraakteam (doorzettingsmacht)
 - Grondslag gegevensdeling: algemeen belang?
Toestemming/medewerking ouders
 - Doelbinding: terugkeer school, ontwikkeling jongere

Samenwerkingsverbanden en school

- Adviesrol aan school bij aanpak verzuim/thuiszitters
 - Preventief
 - Curatief
 - Casusniveau en systeemniveau
- Beslisrol SWV: afgeven tlv ivm ander passend aanbod voor thuiszitter
 - Persoonsgegevens school richting SWV
- Beslisrol SWV: afgeven arrangement voor thuiszitter
 - Terugkeerarrangement/thuisonderwijs etc.
 - Tijdelijke plaatsing OPDC, observatieplaatsing etc.

School en SWV

- School en SWV:
 - School kan advies vragen van SWV
 - School kan arrangement vragen van SWV
 - School kan tlv vragen van SWV
- SWV verwerkt dus persoonsgegevens
- Wet passend onderwijs: SWV mag zonder toestemming ouders persoonsgegevens verwerken, nodig voor bovenstaande 3 taken (advies, toekennen arrangement, beoordelen tlv-aanvraag)
- Betekent niet ZONDER ouders! Ouders betrekken bij en informeren over.
- SWV heeft dus wettelijke grondslag voor gegevensverwerking!!
- SWV bewaart persoonsgegevens maximaal 3 jaar

SWV en privacy

- Welke gegevens mag SWV verwerken?
 - Alleen gegevens nodig voor het doel
 - OKR
 - OPP
 - Dataminimalisatie, proportionaliteit, doelbinding, etc.
Format aanvraag TLV SWV is leidend
 - SWV moet format checken op vuistregels privacy
 - Bij medische gegevens: in schooldossier moet hiervoor toestemming ouders aanwezig zijn (ook hier geldt: is het nodig voor aanvraag bij SWV? Weten ouders hiervan?)
- SWV moet ouders inlichten over feit dat persoonsgegevens worden verwerkt

Naar een privacyconvenant thuiszitters

- Landelijk overleg passend onderwijs en thuiszitters (PO,VO, VNG, Ingrado, NVO, NIP etc.)
- Zolang er geen wettelijke basis is voor gegevensdeling thuiszitters voor SWV:
 - Convenant SWV en gemeenten voor OOGO
 - Grondslag, doelbinding
 - Wie registreert wat, op grond waarvan en waartoe
 - Relaties (wie deelt met wie en waartoe)
 - Principes (met ouders en niet zonder ouders, dataminimalisatie, noodzakelijkheidsvereiste etc.)

NijkampConsult

- | www.nijkampconsult.nl
- | info@nijkampconsult.nl
- | T. 06 55 26 22 12